

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
U ž 1/08
04.01.2008. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Danice Bogdanović, predsednika veća, Vere Pešić, Gordane Džakule, Ljubodraga Pljakića i Dušanke Marjanović, članova veća i savetnika Radojke Marinković, kao zapisničara, odlučujući po žalbi "AA", izjavljenoj protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj: 013-2660/07 od 02.01.2008. godine, u predmetu izbornom, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 04.01.2008. godine, u 16,00 časova, doneo je

P R E S U D U

Žalba SE UVAŽAVA i PONIŠTAVA rešenje Republičke izborne komisije 02 broj: 013-2660/07 od 02.01.2008. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ožalbenim rešenjem odbija se, kao neosnovan, prigovor "AA", podnet preko predsednika BB, protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj: 013-2660/07 od 30.12.2007. godine, kojim je odbijen predlog kandidata za predsednika Republike koji je podnela Politička stranka "AA" dana 30.12.2007. godine, jer nisu ispunjeni uslovi za proglašenje kandidata za predsednika Republike propisani zakonom.

U blagovremeno podnetoj žalbi preko Republičke izborne komisije dana 04.01.2008. godine u 10,15 časova, žalilac pobija zakonitost ožalbenog rešenja pozivajući se na odredbe člana 21., 52., 114. i 194. Ustava Srbije, koje ustanovljavaju izorno pravo, osnovna načela izbora predsednika Republike i načelo jednakosti pred Ustavom i zakonom, odnosno zabranu diskriminacije, a u prilog shvatanju da Ustav Srbije ni ujednom svom članu ne zahteva obaveznih 10.000 sudski overenih potpisa za kandidaturu za predsednika Republike. Ukazuje da je Republička izborna komisija donela rešenje kojim je lice koje nije državljanin Srbije proglašeno kandidatom za predsednika Republike jer nije irelevantna stvar da li je kandidat državljanin Srbije ili ne, s obzirom da su svi kandidati dužni da uz predlog predaju i dokaz o državljanstvu. Ističe da Srbija, kao međunarodno priznata zemlja, mora da omogući glasanje na celoj teritoriji svim državljanima zbog čega se izbori ne mogu raspisivati samo na delu Srbije bez Pokrajine Kosova i Metohije, jer nikome ne može biti uskraćeno pravo da bira i da bude biran, pa se tako mora omogućiti i državljanima Srbije u rasejanju koji su na izborima diskriminisani, jer im je uskraćeno pravo da istaknu svog kandidata. Nadalje se u podnetoj žalbi ističe da Republička izborna komisija nije omogućila predsedničkom kandidatu "AA" da u roku od 48 časova otkloni eventualne nepravilnosti kojih po Ustavu Srbije i nije bilo, već je neustavno odbacila kandidaturu BB, koja je pravno legalna i u skladu sa Ustavom. U žalbi se upozorava na postojanje falsifikata potpisa i realnu opasnost Republičkoj izbornoj komisiji da ukoliko proglasi izborne liste sa falsifikovanim potpisima time učini ozbiljno krivično delo. Zbog svega iznetog predlaže da sud "donese privremenu meru obustavljanja predsedničkih izbora u Srbiji dok se ne otklone nepravilnosti".

Republička izborna komisija je dana 04.01.2008. godine, u 12,00 časova, ovome sudu dostavila navedenu žalbu žalioca sa spisima predmeta, pri čemu se nije izjasnila u vezi navoda žalbe i predloga odluke.

Nakon ocene navoda žalbe i spisa predmeta, Vrhovni sud Srbije je našao:

Žalba je osnovana.

Prema obrazloženju ožalbenog rešenja, Republička izborna komisija je odbila, prigovor žalioca nalazeći da je rešenje kojim je odbijen predlog kandidata za predsednika Republike zbog neispunjenja zakonskih uslova, u konkretnom slučaju doneta u skladu sa odredbom člana 10. stav 1. Zakona o izboru predsednika Republike, pri čemu saglasnost zakonske norme sa Ustavom ne može biti predmet ispitivanja u postupku rešavanja prigovora na rešenje Republičke izborne komisije, već predmet postupka pred Ustavnim sudom, dok su navodi žalbe da kandidat "OO" koji je proglašen za kandidata za predsednika Republike nije državljanin Srbije, irelevantni za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari. Ocenjujući žalbene navode kojima se ukazuje da je Republička izborna komisija bila dužna da donese zaključak kojim bi podnosiocu kandidature ostavila naknadni rok da dostavi potrebne izjave birača koji podržavaju njegovu kandidaturu, Republička izborna komisija smatra da u konkretnom slučaju nije bilo mesta donošenju takvog zaključka, već se moralo doneti rešenje o odbijanju kandidature. Pri tome polazi od odredbe člana 46. stav 2. Zakona o izboru narodnih poslanika i njenom sistematskom tumačenju imajući u vidu član 46. stav 3. istog Zakona, te član 10. stav 1. Zakona o izboru predsednika Republike. U tom smislu, prema shvatanju Republičke izborne komisije, zakonska formulacija člana 46. stav 3. Zakona o izboru narodnih poslanika daje osnov za razlikovanje dve kategorije nedostataka za proglašenje izborne liste, neotklonjive i otklonjive, pa kako u konkretnom slučaju nije ispunjena neophodna zakonska pretpostavka za prihvatanje kandidature – kandidat nije dobio sudski overene izjave o podršci od strane potrebnog broja birača, pa takav nedostatak Republička izborna komisija smatra neotklonjivim i nalazi da nema mesta donošenju zaključka kojim bi se podnosiocu predloga kandidata ostavio naknadni rok da dostavi, odnosno prikupi i dostavi sudski overene potpise birača u prilog kog stanovišta se može navesti i odredba člana 10. stav 1. Zakona o izboru predsednika Republike, prema kojoj predlog kandidata može biti podnesen samo ako ga svojim potpisima koji su overeni kod suda podrži najmanje 10.000 birača. Nalazeći da i ostali navodi istaknuti u prigovoru nisu od značaja za rešavanje, Republička izborna komisija je odbila prigovor kao neosnovan.

Odredbom člana 10. stav 1. Zakona o izboru predsednika Republike ("Službeni glasnik RS", broj 111/07), propisano je da predlog kandidata može biti podnesen samo ako ga svojim potpisima koji su overeni kod suda podrži najmanje 10.000 birača, a odredbom člana 8. istog Zakona, da se u pitanjima koja ovim Zakonom nisu posebno uređena, shodno primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor i prestanak mandata narodnih poslanika. Odredbom člana 46. stav 2. Zakona o izboru narodnih poslanika ("Službeni glasnik RS", broj 35/00), propisano je, ako Republička izborna komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke koji su smetnja za proglašenje izborne liste u skladu sa ovim Zakonom, doneće u roku od 24 sata od prijema izborne liste, zaključak kojim se podnosiocu izborne liste nalaže da najdocnije u roku od 48 časova od časa dostavljanja zaključka otkloni te nedostatke. Tim zaključkom istovremeno će se podnosiocu izborne liste ukazati na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka, dok stav 3. istog člana propisuje, ako Republička izborna komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke predviđene ovim Zakonom, odnosno ako utvrdi da nedostaci izborne liste nisu otklonjeni ili nisu otklonjeni u predviđenom roku, doneće u narednih 48 časova rešenje kojim se odbija proglašenje izborne liste.

Ocenjujući zakonitost ožalbenog rešenja, na osnovu napred iznetog, Vrhovni sud Srbije nalazi da se žalbom osnovano ukazuje na povredu zakona u postupku koji je prethodio donošenju ožalbenog rešenja na štetu žalioca. Naime, iz spisa predmeta vidi se da je prvostepeni organ pravilno konstatovao da podnosilac predloga kandidata – Politička stranka "AA" uz predlog kandidata za predsednika Republike nije dostavila: potvrdu o prebivalištu kandidata za predsednika Republike, spisak borača koji svojim potpisima podržavaju predlog kandidata za predsednika Republike, kao ni sudski overene izjave birača koji podržavaju predlog kandidata za predsednika Republike. U ovoj pravnoj situaciji Republička izborna komisija bila je dužna da podnosiocu predloga, na osnovu člana 46. stav 2. Zakona o izboru narodnih poslanika, koji se u konkretnom slučaju primenjuje saglasno odredbi člana 8. Zakona o izboru predsednika Republike, jer ta pitanja ovim Zakonom nisu posebno uređena, naloži da uredi predlog kandidata tako što će mu zaključkom naložiti da najdocnije u roku od 48 časova od časa dostavljanja zaključka otkloni nedostatke predloga i ukaže na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka. Ovo iz razloga što, prema pravnom shvatanju Vrhovnog suda Srbije, nedostavljanje zakonom propisanog broja potpisa birača kojima se podržava određena kandidatura, kao ni ostali nedostaci podnetog predloga kandidata iz člana 11. Zakona o izboru predsednika Republike, ne mogu biti razlog za donošenje odluke o odbijanju predloga kandidata, već se po tako podnetom predlogu postupa primenom člana 46. stav 2. Zakona o izboru narodnih poslanika. Stoga je obrazloženje osporenog rešenja kojim se u tumačenju odredbe člana 46. Zakona o izboru narodnih poslanika kategorizuju nedostaci na neotklonjive i otklonjive nalazeći da se u konkretnom slučaju radi o neotklonjivim nedostacima predloga za kandidata predsednika, zbog čega nije bilo mesta donošenju zaključka kojim bi se podnosiocu predloga ostavio naknadni rok za otklanjanje tih nedostataka u suprotnosti sa navedenom odredbom Zakona. Ovo i sa razloga što nijednom odredbom Zakona o izboru narodnih poslanika, kao ni Zakona o izboru predsednika Republike, nije data mogućnost odbijanja neurednog predloga bez prethodnog nalaganja njegovog uređenja u zakonom predviđenom roku.

Zbog iznetih razloga, Vrhovni sud Srbije nalazi da su osnovani navodi žalbe da je ožalbenim rešenjem povređen zakon na štetu žalioca, pa je na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika i člana 50. stav 4. u vezi člana 38. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u dispozitivu presude, s tim što su primedbe suda

u pogledu postupka i izneto pravno shvatanje obavezujući za nadležni organ u ponovnom postupku, saglasno članu 61. Zakona o upravnim sporovima.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU

dana 04.01.2008. godine, UŽ. 1/08

Zapisničar, Predsednik veća-sudija,

Radojka Marinković, s.r. Danica Bogdanović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

IJ